

مذاکره‌کننده ارشد ایران کیست؟

با گذشت بیش از یک ماه از آغاز به کار دولت سیزدهم به نظر می‌رسد دولت جدید نسبت به ادامه مذاکرات وین مصمم است اما هنوز هیچ تصمیمی درباره چگونگی آن و تیم مذاکره‌کننده نگرفته و هنوز مشخص نیست که مذاکره‌کننده ارشد ایران در این مذاکرات چه کسی خواهد بود؛ پیش از این گمانه زنی‌ها حول محور عباس عراقچی می‌چرخید و خیلی از کارشناسان بر این اعتقاد بودند که او تجربه مدیریتی در دو دولت گذشته را دارد و مهمتر از آن اینکه در طی بیش از دو سال مذاکره در خصوص توافقات مرتبط با برجام، جزو اعضای اصلی تیم مذاکره‌کننده بوده است و لذا تجربه کافی برای به ثمر رساندن مذاکرات را دارد.

به گزارش سایت خبری پرسون، روز گذشته کمال خرازی رئیس شورای راهبردی روابط خارجی، عراقچی را به سمت دبیری شورا منصوب کرد بنابراین گمانه زنی‌ها در خصوص او نقش بر آب شد. حالا اسامی که تا پیش از این کمرنگ بودند و با وجود عراقچی به حاشیه رانده شده بودند دوباره رنگ گرفته‌اند و تنور گمانه زنی‌ها در خصوص مذاکره‌کننده ارشد تیم هسته‌ای دوباره داغ شده است.

مذاکره‌کننده ارشد تیم هسته‌ای چه کسی است؟

سعید خطیب زاده سخنگوی وزارت امور خارجه در نشست خبری هفته گذشته خود درباره ترکیب هیئت مذاکره‌کننده ایران گفته بود: «این موضوع در حال بررسی است طبیعتاً تغییراتی اعمال می‌شود هنوز شکل آن نهایی نشده به محض نهایی شدن اطلاع‌رسانی خواهد شد.» گمانه‌ها درباره تغییرات عمیق در تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای زمانی آغاز شد که حسین امیرعبداللهیان وزیر جدید امور خارجه علی باقری معاون سابق سیاست خارجی شورای عالی امنیت ملی را جابگزین سید عباس عراقچی معاون سیاسی وزارت خارجه کرد.

باقری در زمان تصدی مسئولیت در شورای عالی امنیت ملی هم رده عراقچی در تیم هسته‌ای بود و مسئولیت مذاکرات کارشناسی با طرفین را بر عهده داشت. با این حساب و با حذف عراقچی از لیست به نظر می‌رسد در ترکیب جدید باقری قرار است مذاکره‌کننده ارشد هسته‌ای ایران باشد، مذاکراتی که احتمالاً خیلی زود در وین از سر گرفته می‌شود. این در حالی است که سعید جلیلی هم با توجه به سوابقش و با در نظر گرفتن اینکه او هنوز در دولت رئیسی سمتی دریافت نکرده است، می‌تواند گزینه ی مذاکره‌کننده ارشد تیم هسته‌ای باشد.

از طرفی در هنگامه مذاکرات اخیر رافائل گروسی با محمد اسلامی رئیس سازمان انرژی اتمی که در سفر به تهران انجام شد، حمیدرضا عسکری عضو پیشین تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای در زمان جلیلی حضور داشت که این موضوع می‌تواند گمانه‌ها درباره حضور احتمالی او در تیم جدید مذاکره‌کننده را تقویت کند. از طرف دیگر اگر قرار باشد ترکیب تیم هسته‌ای در دوران قبل از ظریف احیا شود بعید نیست ابوالفضل ظهیر وند سفیر سابق ایران در ایتالیا هم دوباره در بین اعضای هیئت مشاهده شود.

با این همه همچنان اسم مجید تخت روانچی هم به عنوان گزینه‌های باقی مانده از تیم مذاکره‌کننده قبل مطرح است، او که در کنار ظریف و عراقچی به عنوان سه مرد اول دیپلماسی کشورمان در سخت‌ترین روزها سر میز مذاکره بوده است، امروز تنها باقی مانده دولت قبل است که می‌تواند گزینه‌ای برای مذاکره‌کننده ارشد تیم هسته‌ای کشورمان باشد. با این همه باید دید چه کسی به عنوان مذاکره‌کننده ارشد تیم هسته‌ای کشورمان معرفی خواهد شد؟ آیا گزینه‌های مطرح شده شایستگی لازم را برای این سمت دارا هستند؟

عراقچی را برگردانید

احسان حضرتی، کارشناس روابط بین‌الملل در این خصوص گفت: «واقعیتش این است که اسامی مطرح شده آنچنان که باید و شاید باعث احساس امیدواری برای پیشبرد کار و نتیجه بخش بودن آن نیستند. این مذاکرات و موارد مطروحه در آن بسیار سخت و پیچیده است و باید کسی این مسئولیت را داشته باشد که بتواند از تمام جنبه‌های آن آگاه باشد و حتی توانایی تعیین مسیر را برای آن داشته باشد.» وی تصریح کرد: «شاید افرادی که اسمی آنها شنیده میشود در حوزه‌های تخصصی خودشان توانمند باشند، ولی در حوزه مذاکراتی در این سطح و به این حد پیچیده بعید است که توانمند باشند.»

این کارشناس روابط بین‌الملل در خصوص گزینه‌هایی مثل جلیلی گفت: «جلیلی همیشه در سایه هستند و نامشان به عنوان یک آلترناتیو در هر سطحی مطرح است و یا حتی کنی هم از ابتدای تشکیل دولت مطرح بودند ولی من معتقدم که این افراد یکبار در این حوزه امتحان خود را پس داده بودند و نتیجه کار هم مشخص بوده است. همچنان معتقدم عراقچی بهترین گزینه برای این سمت بود، وقتی نتیجه کار و کارنامه این آقایان را با کار عراقچی مقایسه کنید، متوجه این موضوع خواهید شد. ما هنوز دلیلی برای برکنار ایشان جز اهداف سیاسی پیدا نکردیم.»

وی در پاسخ به این سوال که به نظر شما عراقچی با توجه به شرایط دولت می‌توانستند در این حوزه کار کنند؟ گفت: «اگر اختیار تامی که رهبر انقلاب گفته‌اند را در این حوزه توسط دولت به عراقچی داده می‌شد، شک نکنید که نتیجه بخش می‌شد.» او در این باره که آیا اسامی مطرح شده می‌توانند کار را به سرانجام برسانند؟ گفت: «بستگی دارد چه سرانجامی می‌خواهیم؟ حل مشکلات و رفع تحریم‌ها و یا اصرار بر مواضع و عدم امتیاز دهی و امتیاز

گیری؟ حداقل آقای عراقچی در مذاکرات امتیاز اگر می‌داد، امتیاز هم می‌گرفت.

اما گزینه‌هایی که اسامی آن‌ها مطرح می‌شود نمی‌توانند این کار را انجام بدهند آن‌ها فقط می‌توانند بروند بیانیه بخوانند. مذاکرات آدابی دارد، باید این آداب رعایت شود و حتی مقابله به مثل در مذاکرات مهم است، حتی مهم است که خودتان مذاکرات را به بن بست بکشانید یا از بن بست خارج کنید. من اطمینان دارم که عراقچی می‌توانست این کار را انجام دهد چون نتیجه کار ایشان را دیده ایم.» وی تأکید کرد: «به نظر من به غیر از عراقچی، هر یک از اسامی مطرح شده به عنوان مذاکره‌کننده ارشد ایران معرفی شوند، قطعاً مذاکرات فرسایشی و بدون نتیجه مطلوب برای ایران پیش خواهد رفت. به همین دلیل می‌گویم که باید تیم قبلی مذاکرات را ادامه می‌داد تا روند آن، به نتیجه برسد.»

او در خصوص این گمانه زنی که ممکن است عراقچی به تیم مذاکره‌کننده بازگردد؟ گفت: «اگر قرار بود بازگردد که برکنار نمیشد. همین تیم را ابقا میکردند. البته ممکن است که در میانه مذاکرات، با توجه به شرایطی که پیش‌بینی می‌شود، ایشان را برگردانند اما بعید میدانم ایشان قبول کنند، چون واقعاً شرایط دشواری است و ممکن است دیر بشود. البته یک نکته را در نظر بگیرید، ممکن است تیم جدید در مذاکرات شکست بخورند و وقتی ببینند که اوضاع سخت شده است، تیم قبلی را بیاورند تا بگویند آنها شکست خوردند. در واقع مقصر را کس دیگری جلوه دهند. با این همه همچنان من معتقدم که عقل حکم میکند که عراقچی را به عنوان مذاکره‌کننده ارشد معرفی کنند تا نتیجه مطلوب رخ دهد. واقعیت این است که باید به دنبال بهترین انتخاب باشیم تا بهترین نتیجه را به دست آوریم.»

منبع: آفتاب یزد